

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

19 september 2001

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR INSTITUTIONELE EN BESTUURLIJKE HERVORMING EN AMBTENARENZAKEN

Interpellatie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de voorwaarden voor het afsluiten van een cultureel verdrag met de Franse Gemeenschap
Met redenen omklede moties

Interpellatie van de heer André-Emiel Bogaert tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over het personeel van de dienst Kijk- en Luistergeld in Aalst

Vraag om uitleg van de heer Jan Roegiers tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over het pesten in de Vlaamse overheidsdiensten

Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken

Woensdag 19 september 2001

**WAARNEMEND VOORZITTER : De heer
André Denys**

– *De interpellatie wordt gehouden om 10.11 uur.*

Interpellatie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de voorwaarden voor het afsluiten van een cultureel verdrag met de Franse Gemeenschap

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Nieuwenhuysen tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de voorwaarden voor het afsluiten van een cultureel verdrag met de Franse Gemeenschap.

De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, een aantal weken geleden heeft minister Anciaux in een vraaggesprek met Brussel Deze Week een opvallende verklaring afgelegd. De titel was : 'Weldra nieuws over verdrag met de Franse Gemeenschap'. Tot nog toe ging de Vlaamse Gemeenschap er – terecht – van uit dat er in principe tegen zo'n verdrag met Wallonië of de Franse Gemeenschap geen bezwaren zijn. De Franse Gemeenschap moet dan wel het territorialiteitsbeginsel formeel erkennen en in de praktijk naleven.

Dit houdt in dat de Franstalige politieke partijen niet alleen hun extraterritoriale eisen ten aanzien van de Vlaamse Rand – en dat is meer dan de zes faciliteitengemeenten en Voeren – formeel achterwege moeten laten. Ze moeten in de praktijk ook ophouden te investeren in allerlei initiatieven die de verwezenlijking van die extraterritoriale doelstellingen dichterbij willen brengen.

Mijnheer de minister, u hebt deze voorwaarde trouwens een aantal jaren geleden in een antwoord op een interpellatie van de heer Gatz bevestigd. U zei toen dat 'het duidelijk is dat de houding van de Franse Gemeenschap, waarbij de principes van de niet-inmenging en van de territorialiteit voortdurend worden geschonden, een cultureel verdrag onmogelijk maakt. Zal ik een cultureel verdrag tekenen met Wallonië of met de Franse Gemeenschap ? Neen, we zullen dit niet doen indien de principes van de niet-inmenging en de territorialiteit vooraf niet worden nageleefd en erkend'. Dit antwoordde u op 26 oktober 1999.

Deze principes worden bij mijn weten tot dusver niet erkend noch nageleefd. De Franstalige partijen blijven vinden dat op zijn minst een aantal randgemeenten bij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest behoren en dat Voeren minstens een apart tweetaalig statuut moet krijgen. Men wil zelfs dat die gemeente wordt overgeheveld naar Luik.

Ondanks allerlei juridische uitspraken blijft men toelages verstrekken aan een aantal verenigingen of activiteiten in de Rand, zoals Carrefour. De Conseil Consultatif des Francophones de la Péripérie, een semi-officieel overlegorgaan tussen de Franse Gemeenschap en de Franstalige mandatarissen uit de Rand, blijft actief. Deze raad coördineert de verdere verfransing van de Vlaamse Rand van Brussel. Een constante in het beleid van de Franse Gemeenschap is bovendien het voorstellen van de Franse Gemeenschap en Wallonië als één geheel.

Er zijn dus geen aanwijzingen die erop wijzen dat de Franse Gemeenschap en de Franstalige beleidspartijen nu plots wel bereid zouden zijn om af te zien van hun eisen in ruil voor een cultureel akkoord met Vlaanderen. Mijnheer de minister, misschien hebt u die wel. Ik zou dan wel graag weten wat ze inhouden. U zegt immers dat u een verdrag met de Franstaligen wilt afsluiten. In het vraagge-

Van Nieuwenhuysen

sprek zegt u dat men aan een overeenkomst werkt. U zet zelfs een timing voorop. In het najaar zou u dit verdrag willen officialiseren.

Mijnheer de minister, hoe groot is die mogelijkheid? Behalve uw persoonlijke sympathie voor Richard – en ik veronderstel dat u daarmee minister Miller bedoelt – zie ik niet echt nieuwe elementen in dit dossier. U zegt dat ‘mijnheer Richard’ een heel bescheiden en warm mens is die voor zijn overtuiging uitkomt. Ik wil dat best geloven. Toch zou ik willen weten wat zijn overtuiging dan wel is in verband met het territorialiteitsbeginsel en ten aanzien van de definitie van minderheden in Vlaanderen.

De Franstaligen hebben drie ministers die bevoegd zijn voor cultuur. Over minister Hasquin zegt u nogal gemakkelijk dat u hem in dit dossier niet moet kennen. Over minister Demotte zegt u helemaal niets, behalve dat hij bevoegd is voor cultuur. Hieruit kan ik enkel afleiden dat uw uitspraak over een mogelijk cultureel verdrag ondoordacht was, ofwel dat er elementen zijn die ons tot heden niet bekend zijn. Ik zou dan wel graag weten wat die elementen zijn. Ik ben er niet gerust in. Vorig jaar heb ik de minister-president geïnterpelleerd. Hij gaf toen enkele signalen die deden vermoeden dat men een andere koers zou varen.

Mijnheer de minister, houdt de Vlaamse regering vast aan de voorwaarde dat de Franse Gemeenschap of het Waals Gewest de integriteit van het Vlaams grondgebied en van onze cultuur formeel en in de praktijk dient te erkennen vooraleer er sprake kan zijn van zo'n cultureel verdrag? Ik kan u meteen zeggen dat mijn partij voorstander is van het handhaven van die voorwaarde.

Bovendien lijkt het ons aangewezen af te wachten hoe het dossier over de ratificatie van de Raamovereenkomst van de Raad van Europa voor de bescherming van de nationale minderheden evolueert en hoe dit door de Franstaligen zal worden gebruikt of misbruikt in hun beleid tegenover de Vlaamse Rand.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer de voorzitter, het is inderdaad zo dat ik me in Brussel Deze Week van 1 augustus 2001 positief heb uitgelaten over een verregaande culturele samenwerking tussen Vlaanderen en de Franse Gemeenschap.

Vlaanderen is geen eiland, maar ligt in het hart van het Europese lappendeken – en dat is maar goed ook. We werken op cultureel vlak dan ook sterk samen met onze burens, meer bepaald met Nederland, Noordrijn-Westfalen en Nord-Pas-de-Calais. Tot voor kort bestond er echter geen samenwerking met de Franse Gemeenschap. Aangezien dit absurd en onbegrijpelijk is, heb ik in de begroting van 2001 in middelen voorzien om samenwerkingsprojecten met de Franse Gemeenschap op te zetten. Vlaanderen en de Franse Gemeenschap werken samen rond het Europees voorzitterschap, en gaan ook samen naar de biënnale in Venetië en in São Paulo. De uiteindelijke bedoeling is te komen tot een cultureel verdrag.

Mijnheer Van Nieuwenhuysen, de argumenten die u hebt vermeld zijn ongetwijfeld gewichtig, maar doen hier niets ter zake. De Vlaamse regering heeft in het verleden steeds blij gegeven van een grote standvastigheid en vastberadenheid inzake het subsidiebeleid van de Franse Gemeenschap ten aanzien van initiatieven die het territorialiteitsbeginsel met de voeten treden. Ze zal dat ook in de toekomst blijven doen.

Wat het minderhedenverdrag betreft, heeft onder meer de minister-president verklaard dat de omschrijving van het begrip minderheid moet garanderen dat het verdrag geen repercussies zal hebben op de taalwetgeving in Vlaanderen. Vanzelfsprekend moet ook het Vlaams Parlement daarover oordelen.

Ik hanteer een andere logica dan u, mijnheer Van Nieuwenhuysen. Ik heb gisteren nog een lang gesprek gehad met de vertegenwoordigers van Voeren. Ik ben me ervan bewust welke initiatieven de Franse Gemeenschap – al dan niet officieel – in Voeren nog steeds ontplooit. Ik weet waar zich niet-correcte situaties voordoen. Ondanks een kordate houding van Vlaanderen en een grondwettelijke bepaling zijn we er echter tot op heden niet in geslaagd om die pesterijen te stoppen. Ik blijf staan achter een heel kordate toepassing van het niet-inmengingsprincipe en van het territorialiteitsprincipe, maar ik durf de logica ook omkeren.

– *De heer Norbert De Batselier, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

Via samenwerking kunnen we de Franse Gemeenschap ervan overtuigen dat het schenden van het niet-inmengingsprincipe niet opweegt tegen de meerwaarde van die samenwerking. Ik wil dan ook waarschuwen voor een ondoordachte afwijzing van het minderhedenverdrag. Het is voor mij als demo-

Anciaux

cratisch Vlaams-nationalist en internationalist ondenkbaar dat Vlaanderen zou weigeren dit verdrag goed te keuren, dat juist de bedoeling heeft om onderdrukte volkeren de kans te geven zich voluit te ontplooien, zoals Vlaanderen dat in de tweede helft van de twintigste eeuw heeft kunnen doen. We moeten de ratificatie van dit verdrag juist aangrijpen om de rest van Europa en de wereld te tonen dat Vlaanderen onterecht bezoodeld is met een onverdraagzaam en bekrompen imago.

Ik wil tot een cultureel verdrag komen omdat ik ervan overtuigd ben dat dit het wederzijds respect zal vergroten. Niemand zal willen dat dit op de heling komt te staan door pesterijen van een beperkt deel van de Franse Gemeenschap, bijvoorbeeld in de Voerstreek.

De communautaire grieventrommel is verre van leeg. De Vlaamse regering blijft dan ook waakzaam. Achterhoedegevechten mogen echter de ontwikkeling van Vlaanderen als zelfstandige regio in Europa niet langer in de weg staan. Ik wil dan ook werk maken van het cultureel verdrag met de Franse Gemeenschap en tegelijkertijd streng toezien op de correcte toepassing van de taalwetgeving in Vlaanderen en op het respecteren van het niet-inmengingsprincipe. Als Europees regionalist zie ik daarin geen contradictie, maar veeleer een sterke logica.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de minister, u bevestigt de vrees die ik al koester sinds de reeds genoemde interpellatie van vorig jaar tot de minister-president. Die ging over de organisatie door de Franse Gemeenschap van een reeks activiteiten in de Vlaamse Rand rond Brussel naar aanleiding van het Feest van de Franse Gemeenschap. De minister-president volgde toen dezelfde redenering als u nu.

U zei dat er een nauwe samenwerking is met de buurregio's van Vlaanderen. Dat klopt, maar die buurregio's hebben geen extraterritoriale ambities ten aanzien van Vlaanderen. Dat is een groot verschil. U volgt een andere logica dan de vorige Vlaamse regering, maar ook dan de huidige Vlaamse regering bij haar aantreden. Ik wees al op uw uitspraak van twee jaar geleden.

U zegt wel dat u een kordate houding zult blijven aanhouden, maar dat de legale middelen die daar-

bij worden gebruikt, geen zoden aan de dijk brengen. In het verleden werd de Vlaamse overheid immers al door uitspraken in het gelijk gesteld, maar die uitspraken worden niet nageleefd. Als het niet lukt met legale middelen, dan moet men maar politieke middelen gebruiken. Eén daarvan was tot nu toe de weigering een cultureel verdrag af te sluiten zolang er geen erkenning komt van het territorialiteitsbeginsel door de Franse Gemeenschap.

U denkt dat het met een charmeoffensief wel zal lukken, maar ik geloof daar niet in. Het is mijn ervaring dat de Franstaligen, als ze een vinger kunnen krijgen, een arm nemen. Hetzelfde staat u te wachten, ook in dit dossier. U zult na een tijdje ontgoocheld vaststellen dat het allemaal niet helpt. Ik kondig dan ook een met redenen omklede motie aan.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : De heer Van Nieuwenhuysen merkt terecht op dat de legale middelen, die door deze Vlaamse regering voortdurend worden gebruikt, in de praktijk weinig uithalen. Maar juist daarom geloof ik dat we een andere weg moeten inslaan, namelijk die van de politieke middelen.

De politieke middelen hadden tot op heden weinig effect, voor zover het ging om de weigering om tot een verdrag te komen. Tijdens mijn gesprekken met de leden van de Franse Gemeenschapsregering, waaronder de heer Demotte en de heer Miller, kreeg ik inderdaad de indruk dat steeds meer de overtuiging leeft dat we wel degelijk wederzijds voordelen kunnen halen uit een goede samenwerking. Een cultureel verdrag kan juist tot gevolg hebben dat we veel beter kunnen inschatten wat het risico is van een schending door het niet respecteren van de niet-inmenging.

Ik heb niet het gevoel dat deze excellenties, de titularissen van Cultuur, pogingen doen om ons over enkele maanden of jaren te ontgoochelen. Dat zou uiteraard altijd kunnen gebeuren, maar ontgoochelingen zijn geen reden om niets te proberen. Het is een moeilijke oefening, maar we stappen daarmee niet af van onze principes. Het is integendeel een andere weg naar de realisatie van de principes die de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement altijd hebben gehuldigd.

Ook voor de bevolking is het van belang dat we betere contacten hebben met elkaar. Het vijandbeeld moet veranderen in een samenwerkingsverband. Dan zullen we ook met des te meer overtuiging aan het publiek kunnen zeggen dat het geslo-

Anciaux

ten samenwerkingsverband niet op de helling mag worden gezet door enkele hardliners, die overigens aan beide zijden bestaan.

Met redenen omklede moties

De voorzitter : Door de heer Van Nieuwenhuysen en door de heer Roegiers werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer André-Emiel Bogaert tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over het personeel van de dienst Kijk- en Luistergeld in Aalst

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Bogaert tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over het personeel van de dienst Kijk- en Luistergeld in Aalst.

De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de kogel is door de kerk. Dit is misschien een symbooldossier, maar we hoeven het nu niet te hebben over de politieke of fiscale inhoud van de beslissing zelf. Ze heeft namelijk nog andere implicaties. Ik wil ook niet interpelleren vanuit een regionale reflex, maar het is niet onbelangrijk dat ook de sociale gevolgen van een beslissing worden belicht, naast de symbolische waarde en de fiscale gevolgen ervan.

Een van de minder goede gevolgen is namelijk dat een aantal Vlamingen die rechtstreeks of onrechtstreeks bij de administratie van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap betrokken zijn, hetzij als statutair personeel, hetzij als contractueel personeel, hun job zouden kunnen verliezen. Door de beslissing vervalt immers hun taak als innings-

dienst van deze – overigens nog steeds federale – belasting. Bijgevolg komen hun functie en hun betrekking in het gedrang.

De berichtgeving hierover, zowel uit officiële als uit niet-officiële bron, was niet eenduidig, ook niet die aan de bevolking en aan de betrokkenen. Er was bijvoorbeeld al sprake van een overplaatsing naar andere diensten van de Vlaamse administratie. Er wordt ook gezegd dat voor sommigen een oplossing is gevonden, maar voor anderen dan weer niet. De onzekerheden over de toekomst van het personeel, de dienstverlening en de lokale uitoefening van gedecentraliseerde opdrachten moeten worden weggewerkt. Een en ander heeft ook infrastructurale gevolgen. De gebouwen hebben een zeer gunstige ligging. Ze zijn goed bereikbaar, want ze liggen op amper 100 meter van de ingang van het station en op 250 meter van de parking.

Ik wil hier geen provincialistisch discours houden, maar we moeten erkennen dat Aalst in het verleden klappen heeft gekregen. Van het begin van de jaren zestig tot in het midden van de jaren zeventig zijn in de industrie 17.000 arbeidsplaatsen verloren gegaan. Vooral de klassieke industriële sectoren, de schoennijverheid en de brouwerijen werden zwaar getroffen. De reconversie leidde ertoe dat Aalst een slaapstad van pendelaars is geworden. Er werd getracht hier een oplossing voor te bieden. Een van de bescheiden initiatieven in dat verband was de overbrenging van de inning van het kijk- en luistergeld naar de stad. Dat zorgt voor een honderdtal arbeidsplaatsen. De inning gebeurde eerst in afgedankte fabrieksgebouwen in de Schoolstraat, maar sinds enkele jaren gebeurt dat in nieuwe kantoren.

Mijnheer de minister, worden de personeelsleden overgeplaatst naar andere diensten ? Blijft de tewerkstelling gegarandeerd ? Geldt dat ook voor de contractueel tewerkgestelden, of komen er afvloeiingen ? Kan het personeel in de streek worden tewerkgesteld ? Wat zal er met de gebouwen gebeuren ?

De voorzitter : De heer De Loor heeft het woord.

De heer Herman De Loor : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik wil hier enkele aspecten van het probleem onder de aandacht brengen. Het is begrijpelijk dat er bij het personeel onrust heerst. Sommigen zijn al aan hun vierde werkgever toe : eerst de RTT, dan Belgacom, vervolgens het BIPT en ten slotte Cipal. Hopelijk zal de overheid alle personeelsleden een nieuwe baan aanbieden. De heer Bogaert en ikzelf vragen dat uitdrukkelijk. Sommige personeelsleden

De Loor

oefenen een functie uit in het kader van maatregelen ter bevordering van de tewerkstelling van mindervaliden. Hun mutatie naar het Brusselse zou een heikele zaak zijn. Geruchten doen de ronde dat deze personen bij het Nationaal Instituut voor de Statistiek aan de slag kunnen, want er is een nieuwe volkstelling op komst. We hopen dat dit het geval is.

De regio Aalst blinkt niet uit inzake tewerkstelling. Er wonen in de streek vooral pendelaars, die vooral in Brussel of Gent werken. De heer Bogaert heeft de aandacht gevestigd op de infrastructuur in Aalst. Het zou echt jammer zijn als die gebouwen leeg zouden blijven of in handen komen van de privé-sector, omdat in die gebouwen geen andere overheidstaken kunnen worden uitgevoerd. Ik dring er dus op aan dat de minister de nodige initiatieven neemt om de decentralisatie van de uitvoering van de overheidstaken te handhaven. De tewerkstelling in Aalst – en dan vooral die van de mensen die tot vandaag het kijk- en luistergeld innen – moet worden gevrijwaard. De tewerkstellingsgraad van de streek mag niet nog verder dalen.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, er is niets oneerbaars aan interpellaties van parlementsleden over problemen in hun streek. Ze moeten daarvoor niet beschaamd zijn, want dat is een van hun taken. In het parlement moet het algemeen belang voor ogen worden gehouden, maar daarbij moet rekening worden gehouden met verschillende deelbelangen, die wezenlijke onderdelen van dat algemeen belang vormen.

Mijn antwoord zal u wellicht niet helemaal bevredigen, misschien zelfs niet voor de helft. Ik houd immers niet van al te mooie verhalen die niet helemaal met de werkelijkheid overeenstemmen. We kunnen slechts respect afdwingen als we rekening houden met alle feiten.

Het kijk- en luistergeld wordt in Vlaanderen al sinds 1997 op een hybride wijze geïnd. De wettelijke taken die in dit kader moeten worden ingevuld, worden door ambtenaren van de Vlaamse Gemeenschap waargenomen. Deze invulling valt onder het gezag van de minister van Financiën en Begroting. De operationele taken worden echter door Cipal waargenomen. Op 27 juli 1997 hebben

Cipal en de Vlaamse Gemeenschap in dit verband een contract afgesloten. In dit contract staat duidelijk dat Cipal instaat en verantwoordelijk is voor de eigen personeelsaangelegenheden.

Dit contract stelt evenwel dat het personeel dat door de RTT en later door Belgacom statutair is aangeworven zijn werkzekerheidsrecht blijft behouden. Het gaat hier om 35 personeelsleden van het BIPT. De verantwoordelijkheid voor deze personeelsleden ligt dan ook bij de federale overheid. Ik heb niet de indruk dat de federale overheid de verantwoordelijkheid voor deze personeelsleden van zich afschuift. Dit zou ze trouwens niet zomaar kunnen.

De overige personeelsleden hebben een arbeidscontract met Cipal. Het betreft hier contracten tussen werknemers en een privé-instantie. Deze vennootschap dient na te gaan in welke mate ze een alternatieve tewerkstelling kan aanbieden en of ze tot ontslagen zal moeten overgaan. Deze personeelsleden vallen gedeeltelijk onder de verantwoordelijkheid van minister Van Mechelen. De besprekingen tussen Cipal en het kabinet van minister Van Mechelen lopen momenteel nog steeds. Ik heb evenwel de indruk dat Cipal een aantal werknemers zal ontslaan.

Cipal kan uiteraard naar andere oplossingen voor haar personeel streven. Ik denk hierbij aan outplacement of aan bepaalde andere invullingen. Dit valt evenwel niet onder de verantwoordelijkheid van de Vlaamse Gemeenschap of van de Vlaamse instellingen.

Dit betekent uiteraard niet dat de Vlaamse overheid geen sociale verantwoordelijkheid draagt ten aanzien van de tewerkstelling in Vlaanderen. Die verantwoordelijkheid is er altijd. In dit verband is er evenwel geen relatie tussen werkgever en werknemer. Het betreft hier een algemene verantwoordelijkheid ten aanzien van de invulling van de tewerkstelling in Vlaanderen.

Ten slotte zijn hier ook nog een aantal personeelsleden van de Vlaamse Gemeenschap bij betrokken. Deze personeelsleden, die werkzaam zijn bij Abafin, zijn allen vastbenoemd. Het gaat hier hoofdzakelijk om controleurs van het kijk- en luistergeld. We zullen nu nagaan of deze personeelsleden in het kader van de toegenomen gewestelijke fiscale autonomie gelijkaardige opdrachten kunnen uitvoeren. Indien dit niet mogelijk zou zijn, zullen deze personeelsleden binnen de Vlaamse Gemeenschap zeker een andere betrekking krijgen.

Van Grembergen

We streven naar een algemene flexibiliteit van het volledige Vlaamse ambtenarenkorps. Wie bij een financiële dienst van de administratie werkt, hoeft daar geen veertig jaar verankerd te blijven. Sommige personeelsleden verlangen zelfs een adempauze in een andere dienst. Zij zijn onderhevig aan stress omdat ze steeds dezelfde, stereotiepe opdrachten moeten uitvoeren.

Het betreft hier ons eigen personeel, waar we verantwoordelijk voor zijn. Wat de tewerkstelling betreft, kunnen we deze verantwoordelijkheid zeker niet van ons afschuiven. De afschaffing van het kijk- en luistergeld betekent trouwens niet dat deze personeelsleden bij de aanvang van 2002 automatisch van die specifieke opdracht zijn verlost. Ze zullen in dit verband nog een aantal zaken moeten afhandelen. De alfabetische invulling van deze retributie houdt in dat een deel van de bevolking het kijk- en luistergeld nu nog moet betalen.

Wat de infrastructuur betreft, heb ik de nodige inlichtingen ingewonnen. De Vlaamse Gemeenschap heeft de gebouwen niet in eigendom, maar Cipal huurt de gebouwen van een privé-eigenaar. Dit pand is schitterend gelegen. Wat de huisvesting van de Vlaamse administratie betreft, kan de ligging op zich echter geen reden zijn om tot een aankoop over te gaan. In het kader van de spreiding van de ambtenaren en van de opdrachten wil ik er trouwens op wijzen dat in Hasselt een Vlaams administratief centrum is opgericht dat binnenkort een concrete invulling zal krijgen.

In Leuven hebben we vanuit de Vlaamse Gemeenschap gronden aangekocht om voor dat gedeelte daar een Vlaams administratief centrum in te vullen. Het is de bedoeling dat er ook in Gent gronden worden aangekocht om zo'n Vlaams administratief centrum in te vullen. Hopelijk zal dit gebeuren in de onmiddellijke nabijheid van het Sint-Pietersstation, om op die wijze een aantal problemen op te lossen.

Er is dus geen sprake van een inzicht om naast die polen nog eens kleinere pooltjes in te vullen met administratieve invullingen in kleinere steden. Ik begrijp echter wel het verlangen om in de eigen regio ook in de kleine steden centra van tewerkstelling te hebben.

Wat de infrastructuur betreft, is er een overeenkomst die bepaalt dat de Vlaamse Gemeenschap aan Cipal een huurvergoeding betaalt voor het gebruik van de lokalen – wij zijn dus onderhuurder

van een huurder – binnen dewelke de uitvoerende dienst van het kijk- en luistergeld gevestigd is. Bij het einde van het contract valt de verplichting volledig op Cipal in verband met de huursituatie. Cipal draagt dus de verantwoordelijkheid voor de leegstand.

Het gebouw waarvan sprake is, wordt gedeeld door de Cipal-dienst die instaat voor de verwerking van het kijk- en luistergeld, en de Cipal-dienst die instaat voor de inning van de onroerende voorheffing. Dit laatste is echter een zeer beperkt gedeelte.

In het contract is wel het volgende afgesproken : als de dienst Kijk- en Luistergeld met het overheidspersoneel daar weg zou gaan en Cipal daarvoor dus de verantwoordelijkheid volledig op zich moet nemen, dan komt er in verband met de dienst Onroerende Voorheffing een herberekening waardoor de huurvergoeding die dan betaald moet worden, hoger zal liggen dan de huurvergoeding die nu op dit ogenblik voor dat gedeelte wordt betaald.

Het is dus in die zin dat u mijn antwoord moet inschatten. Ik kan u alleen maar zeggen dat we uiteraard de rechtstreekse verantwoordelijkheid voor ons eigen personeel opnemen. De federale overheid heeft tot dit moment geen enkel signaal gegeven dat ze geen verantwoordelijkheid zou opnemen voor haar personeel. Het kan natuurlijk niet de bedoeling zijn om als Vlaamse overheid de verantwoordelijkheid op te nemen voor privé-tewerkstellingssituaties waar we aan gekoppeld zijn door de opdracht.

Ik geef een voorbeeld. De Vlaamse regering heeft in haar beleid op een bepaald ogenblik beslist om alles wat met informatica te maken heeft, aan Siemens toe te vertrouwen. Dat betekent uiteraard niet dat wij voor alles wat met die tewerkstelling te maken heeft, de verantwoordelijkheid rechtstreeks op ons nemen.

Mijnheer Bogaert, ik kan me voorstellen dat mijn antwoord niet volledig beantwoordt aan de hoop die u koestert, maar ik heb geprobeerd een eerlijk antwoord te geven dat een correcte weergave biedt van de situatie.

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw eerlijk en sec antwoord. Uw antwoord ligt in de lijn van de verwachtingen. U hebt verwezen naar bepaalde beslissingen die al genomen waren.

Bogaert

Het is uiteraard ook zo dat de regio Aalst-Oudenaarde niet ministerieel vertegenwoordigd is. De politieke 'strijd' om in het verleden in die regio iets uit te bouwen ten opzichte van Leuven, Hasselt en Gent, kon dus zeker niet worden gewonnen. Ondanks het feit dat de regio Aalst nummer 5 is op de schaal van Richter van de 13 centrumsteden in Vlaanderen, vallen we toch nogal dikwijls uit de boot. Dit is niet zozeer een verwijt dan wel gewoon een vaststelling. Ook deze keer zal dat zo zijn.

Wat het dossier zelf betreft, moeten we inderdaad eerlijk kunnen zeggen dat het een hybride systeem was. Ik zie niet in waarom de federale overheid die verantwoordelijk niet zou opnemen en een herplaatsing zou doorvoeren of een andere regeling zou treffen. Ik weet niet over hoeveel mensen het in totaal gaat bij Abafin.

Minister Paul Van Grembergen : Dat gaat om 12 mensen.

De heer André-Emiel Bogaert : Voor de mensen van Cipal hebben we al kunnen vernemen dat er weinig reden tot juichen is. In het allerbeste geval zouden er 8 mensen kunnen blijven voor een andere Cipal-taak. Vanaf 1 april 2002 zouden er dus ongeveer 50 tot 60 mensen hun job verliezen. Die komen voor 98 percent uit de streek. Dat is niet onbelangrijk om te vermelden.

Mijnheer de minister, uw antwoord is natuurlijk weinig bemoedigend, ook inzake infrastructuur. Waarschijnlijk zal er opnieuw iets privé worden ingenomen. Ik vind het hoe dan ook een spijtige vaststelling, waar ik meteen ook een oproep aan wil verbinden. Het staat vast dat de regio Aalst-Oudenaarde het eens te meer zeer moeilijk heeft om 'stand te houden' en om 'iets binnen te halen'. Ik veronderstel dat dit voor een groot deel aan het politieke personeel ligt.

Mijn oproep die ik hieraan verbind, luidt als volgt. In de toekomst zal er misschien een herschikking of herijking komen via de verplaatsing van diensten of de oprichting van nieuwe diensten. Als die mogelijkheid zich voordoet, moeten de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest aan die regio denken, tenminste als er geen sociale oplossing komt zoals men vraagt.

De voorzitter : De heer De Loor heeft het woord.

De heer Herman De Loor : Er werken drie categorieën personeelsleden. De 35 mensen die via het

BIPT vastbenoemd zijn, zullen waarschijnlijk worden overgeplaatst naar Brussel. Bij Abafin werken er 12 mensen. De overblijvende zestig tot zeventig werknemers hebben een tijdelijk contract bij Cipal. Daarvan worden er wellicht een aantal ontslagen. De Vlaamse regering is daar inderdaad niet verantwoordelijk voor. Minister Van Mechelen voert nog besprekingen met de verantwoordelijken van Cipal. Ik wil aandringen op overleg tussen u en minister Van Mechelen zodat die 70 mensen aan het werk kunnen blijven. De job bij het NIS, die hen misschien zal worden aangeboden, zal slechts van tijdelijke aard zijn. Het zal om slechts enkele maanden tot 2 jaar gaan. Voor de mensen die al een zekere leeftijd hebben, zou zo'n tijdelijke baan echter welkom zijn. Ik vraag u met aandrang om daarover te praten met minister Van Mechelen.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Ik weet dat het soms aanleiding geeft tot een grimlach, maar er is in elk geval een sociaal passief van 51 miljoen frank opgebouwd. Dat is geen tewerkstelling, maar het is er wel. De personeelsleden van Cipal die dat willen, zullen we opnemen in de vacaturedatabank van de Vlaamse Gemeenschap.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Roegiers tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over het pesten in de Vlaamse overheidsdiensten

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Roegiers tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over het pesten in de Vlaamse overheidsdiensten.

De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, pesten op het werk is pas de jongste jaren echt in de belangstelling gekomen, maar het fenomeen bestaat uiteraard al veel langer. De dramatische zelfmoord van een jonge postbode vorig jaar is er wellicht niet vreemd aan dat dit wansmakelijke gedrag de interesse van brede lagen van de bevolking en de

Roegiers

media wekt. De federale regering keurde eind augustus een voorontwerp van wet goed tot bescherming van werknemers tegen onder andere pesterijen.

Vorig jaar werd de VZW Stichting Antistalking/Antimobbing, Sasam, in het leven geroepen. Deze VZW wil zich het lot van gepesten aantrekken en richtte hiervoor een meldpunt op.

Naar aanleiding van haar eerste verjaardag kwam de vereniging in de loop van augustus naar buiten met een analyse van de 1.300 oproepen die ze het afgelopen jaar kreeg. Volgens de cijfers van Sasam worden ongeveer een half miljoen werknemers in België gepest op de werkvloer, in de Europese Unie zouden er dat 13 miljoen zijn. Dat komt neer op ongeveer 9 procent van de werknemers. Pesten op het werk kan dus bezwaarlijk een marginaal fenomeen worden genoemd, zeker als men weet dat de maatschappelijke kosten voor de overheid, het bedrijfsleven en de betrokkenen op 200 miljard frank worden geraamd. Dan heb ik het nog niet over het menselijke leed dat niet te becijferen valt.

Opvallend in de cijfers van de stichting is het feit dat er vooral in openbare diensten werknemers worden gepest door hun collega's. Er is – helaas – geen enkele reden om aan te nemen dat er niet of minder zou worden gepest in de Vlaamse administratie of de VOI's. Daarom wil ik met deze vraag om uitleg eigenlijk een pleidooi houden om in de administratie een campagne op het getouw te zetten die de duizenden Vlaamse ambtenaren aanzet tot verdraagzaamheid en tolerantie en dus pesten of treiterig gedrag als ongewenst bestempelt. Daarnaast lijkt mij een intern centraal meldpunt, al dan niet in samenwerking met een externe organisatie, een absolute must.

De cijfers die in juli door De Post werden bekendgemaakt, spreken boekdelen en bewijzen dat in grote organisaties – en onze administratie is zonder twijfel een grote organisatie – een dergelijk meldpunt echt zijn vruchten afwerpt. Dat het mij niet gaat om 'Hét Meldpunt' an sich is nogal duidelijk, het gaat me vooral om de begeleiding van slachtoffers van mobbing. Het zou bovendien een krachtig signaal zijn dat we pesten als absoluut verfoeilijk beschouwen. We kunnen maar de hoop koesteren dat het mobbers ertoe aanzet hun praktijken achterwege te laten.

Het is mij bekend dat klachten momenteel kunnen worden gemeld bij de emancipatieambtenaar,

waarbij het voornamelijk gaat om ongewenste seksuele intimiteiten. Toch wil ik graag een antwoord op de volgende vragen. Mijnheer de minister, zijn er concrete cijfers over pestgedrag in de Vlaamse administratie en de VOI's bekend? Zo ja, hebt u een idee van de concrete gevolgen van mobbing bij ambtenaren? Ik denk aan absenteïsme, bepaalde psychische aandoeningen en zelfmoordpogingen. Overweegt u een campagne op te zetten die effectief oproept tot verdraagzaamheid en tolerantie op de werkvloer? Neemt u de suggestie in overweging een centraal meldpunt voor mobbing of agressief gedrag te installeren in de Vlaamse administratie?

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik zal mijn antwoord beginnen met mijn conclusie, om deze conclusie vervolgens te motiveren.

Uit onderzoek blijkt dat de Vlaamse ambtenaren, zowel de ambtenaren uit de departementen als de ambtenaren uit de VOI's, zich ten aanzien van elkaar vrij humaan en aristocratisch gedragen. Dit is uiteraard een verheugende vaststelling. Maar helaas leven we in een tijd waarin het individualisme zeer sterk op de voorgrond treedt en waarin talrijke vormen van agressiviteit duidelijk aanwezig zijn. Daarom verdient het probleem dat u in uw vraag schetst, onze bijzondere aandacht.

Wij gaan prat op onze humanistische Westerse invulling, een invulling die ook op het vlak van de tewerkstelling volledig moet worden verzekerd. Die moet bovendien iedereen de mogelijkheid bieden zichzelf te zijn en te blijven, zonder 's avonds kapot van de stress, met een gebroken hoofd of een gebroken rug naar huis te gaan.

Op dit ogenblik nemen verschillende diensten binnen de Vlaamse administratie de klachtenbehandeling op zich. De dienst Emancipatiezaken behandelt via een externe vertrouwensdienst, Limits genaamd, de klachten in verband met OSGW, ongewenst seksueel gedrag op het werk. De sociale dienst behandelt diverse klachten van de personeelsleden naar aanleiding van de interventie van sociale assistenten op vraag van het personeelslid. Klachten in verband met mobbing sturen zij door naar de dienst Emancipatiezaken. De interne dienst voor preventie en bescherming op het werk behandelt de klachten met betrekking tot fysiek geweld. Tot slot is er het meldpunt Ploeg dat in-

Van Grembergen

staat voor de behandeling van klachten van personeelsleden in verband met hun evaluatie.

Klachten in verband met pesten werden tot op heden nog niet in één specifiek meldpunt behandeld, maar aangezien er toch wel klachten rond mobbing voorkomen, gaf de dienst Emancipatiezaken aan Limits de tijdelijke opdracht deze klachten te behandelen.

In het werkingsjaar 2000-2001 ontving de externe vertrouwensdienst Limits 9 klachten waarbij enkel sprake is van OSGW, 4 klachten waarbij melding werd gemaakt van zowel OSGW als pesterijen en 7 klachten die uitsluitend problemen rond pesterijen aan het licht brachten. De sociale dienst en de interne dienst voor preventie en bescherming op het werk registreerden geen klachten die we in verband kunnen brengen met pesten.

Het meldpunt Ploeg behandelt klachten in verband met de planning- en evaluatiecyclus voor de personeelsleden. In 2001 werden hier 32 klachtmeldingen genoteerd. Die klachten zouden pestgerelateerd kunnen zijn, maar hierover bestaan geen harde cijfers.

Verder zijn geen concrete cijfers met betrekking tot mobbingklachten bekend.

Specifiek voor de VOI's deed de dienst Emancipatiezaken een telefonische rondvraag die het volgende algemene beeld opleverde.

Bij de VOI's zijn geen exacte mobbingcijfers bekend, hoewel het probleem in de meeste gevallen wel erkend wordt. Bij bijvoorbeeld Kind en Gezin werd zelfs een beleid inzake pesten op het werk geformuleerd in uitvoering van de generieke doelstelling inzake diversiteit die aan de leidende ambtenaar is opgelegd. Zij werken op dit ogenblik aan de installatie van een centraal meldpunt voor ongewenst gedrag, waar ook mobbing onder valt.

In een aantal VOI's zijn OSGW-meldpunten opgericht, met klachtenbehandeling door Limits. Daarnaast zijn er een aantal VOI's die het onderwerp behandelen via stressonderzoek, sensibiliseringscampagnes en het volgen van studiedagen.

Tot besluit kan men stellen dat mobbing binnen de VOI's op het eerste gezicht niet als een probleem van eerste orde wordt ervaren, hoewel er wel de nodige aandacht aan besteed wordt. Daarmee wil ik echter niet zeggen dat het als een minimaal pro-

bleem zou worden ervaren. Het is een groot probleem, maar qua volume lijkt het minimaal te zijn.

Over de concrete gevolgen kan ik u het volgende antwoorden, een antwoord dat ik staaf met de lijst van de becijferde gevolgen die ik u samen met mijn antwoord zal overmaken.

Wat betreft de lichamelijke gevolgen, zijn er twee meldingen van verminderde eetlust, twee van slapeloosheid en een van verhoogde bloeddruk. Wat betreft de relationele gevolgen, is er een melding van negatieve invloed op het gezinsleven. Ook is er een melding waarbij men wijst op het minder spontaan zijn in de omgang met anderen. Dan zijn er nog de psychische gevolgen. Er zijn drie meldingen van depressie, zes van angstgevoelens, een van machteloosheid en een van schuldgevoelens. U vraagt ook naar de gevolgen op het werk. Er is een melding van verminderde motivatie, vijf van ziekteverzuim en een van negatieve werksfeer.

Momenteel beschikt de dienst Emancipatie niet over cijfers die het onderscheid maken tussen gevolgen van OSGW enerzijds en de gevolgen van pesterijen anderzijds. De jaarlijkse rapportage van de externe vertrouwensdienst Limits wordt pas tegen het einde van september verwacht. Daar zullen we meer uit kunnen leren. Verder zijn er bij de Vlaamse administratie geen zelfmoordpogingen of depressies gekend die specifiek gerelateerd kunnen worden aan pesten.

U vroeg of ik overweeg een campagne op te zetten die oproept tot verdraagzaamheid en tolerantie op de werkvloer. Tot op heden is er geen campagne gevoerd die zich richt tot de gehele Vlaamse administratie. De tot nu toe gekende gegevens over mobbing of pesten zijn niet van die aard dat ze me doen vermoeden dat dit een groot probleem is binnen de administratie. Daarom lijkt een grootschalige campagne me niet noodzakelijk. In het verleden heeft de dienst Emancipatiezaken steeds opgeroepen tot verdraagzaamheid en tolerantie op de werkvloer. Ik zal de verantwoordelijken en de diensthoofden binnen de administratie dit punt op de agenda laten plaatsen. Op die manier weet het personeel dat daar bekommernis voor bestaat.

U vroeg ook of ik overweeg om een centraal meldpunt inzake mobbing te installeren. Er wordt in ieder geval binnen de Vlaamse administratie in een mogelijkheid tot klachtenbehandeling voor pesten op het werk voorzien. Het ligt in mijn bedoeling voor het einde van het jaar een centraal meldpunt tot stand te brengen, waarbij ambtenaren terecht kunnen met allerlei klachten betreffende onge-

Van Grembergen

wenst gedrag op het werk. De afdeling HRM van het Ministerie en de dienst Emancipatiezaken zijn belast met het uitwerken van zo'n meldpunt en de achterliggende ondersteuning. Ik denk hierbij aan klachten over OSGW, pesten, allerlei vormen van discriminatie in verband met handicap, ras, huidskleur of afkomst, fysiek geweld en dergelijke.

Alhoewel het wenselijk is dat er slechts een meldpunt is, zal de aandacht vooral moeten gaan naar de manier waarop met de klachten wordt omgegaan en hoe ze worden verholpen. Wellicht zal er in eerste instantie voor worden geopteerd om externe deskundigen in te schakelen. Niets belet echter dat er op termijn vertrouwenspersonen uit de eigen diensten worden ingeschakeld. In eerste instantie zal het niet haalbaar zijn om ook de Vlaamse openbare instellingen bij dit soort van klachtenbehandeling te betrekken. Gelet op de geplande reorganisatie zal ook hier de nodige aandacht aan moeten worden besteed.

De voorzitter : De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers : Ik dank de minister voor zijn uitgebreid antwoord. De opgesomde cijfers verbazen men enigszins. Uit de 1300 oproepen die Sasam het afgelopen jaar kreeg, bleek dat die cij-

fers een stuk hoger liggen in alle administraties. Ik vermoed dat er nog steeds een groot taboe heerst rond pesten op het werk. Werknemers hebben ook schrik voor represailles van hun oversten, en ze wachten soms heel lang om klachten over pesten te uiten. Daardoor dragen ze daar maanden of jaren psychische gevolgen van. Ik roep u op om dit probleem ernstig te nemen en de cijfers niet te minimaliseren.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Ik besef heel goed dat er nog steeds een taboe heerst rond dit onderwerp en dat men vreest voor represailles. Ik veronachtzaam dit probleem niet en spring er zeker niet lichtzinnig mee om. Iedereen moet zichzelf kunnen zijn, ook op het werk. Indien uit gedetailleerde gegevens zou blijken dat pesten inderdaad een zwaarder probleem is dan aanvankelijk wordt ingeschat, zullen we niet nalaten de nodige initiatieven te nemen om dit aan te pakken.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 11.14 uur.*
